REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor, N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr. N-rii de *Duminecă* 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 corone. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 146. Brașov, Vinerĭ 5 (18) Iulie. 1902.

Declinul și desastrul.

Ultimul period al campaniei memorandiste.

XI.

Incă și acum acei *dii minorum gentium*, carĭ au ajuns, cum ḑiceau ei, sĕ moștenéscă comitetul întemnițat, fac mare cas și sgomot cu adunarea poporală din Noemvrie 1894, care pretind a fi fost fĕtul inițiativei și a stăruințelor lor. Și astăḑĭ încă ei se provócă la acel meeting ca la o dovadă nimicitóre față cu bărbații independențĭ ai partiduluĭ, carĭ, fără a pune nicĭ cea mai mică piedecă acelei întrunirĭ și cunoscênd prea bine și de aprópe tóte cele ce se petreceau după culise, au protestat în contra uneltirilor lor, atât de păgubitóre intereselor de esistență ale partidului nostru național.

Numai înainte cu vre-o trei lunĭ fóia română dela Arad, care „în virtutea dreptului firesc de succesiune“ — vorba părintelui Mangra — țese mai departe firul zizaniilor și intrigelor întroduse de vechia „Tribună“, ne adresa cu maniera ei bine cunoscută următórea întrebare:

„La 1894 în Noemvrie, nu directorul „Gazetei“ combătuse și luase atitudine contra adunării generale din Sibiiu, în care am protestat cu toții (minus directorul și câțĭ-va mocioniștĭ) contra ordonanțelor lui Hieronymi și a sĕlbaticei arestărĭ a comitetului național?“

Neadevĕr sfruntat e și acesta, cum neadevĕr sunt tóte câte le-a debitat și le debitéze amintita fóie în contra nóstră. De o combatere a acelei adunărĭ poporale — nu adunare generală, căcĭ acésta era numaĭ conferența partidului — n'a fost și nicĭ că putea fi vorba. A combate o adunare, orĭ-care ar fi, însémnă a nu fi mulțumit cu programul și decisiunile ei. Dér acestea nicĭ că le cunosceam decât din nisce vage indicărĭ. Se trata numai de întrebarea: ce era dator sĕ facă comitetul și succesorii lui legitimĭ și nelegitimĭ, séu, cum se mai titulau colectiv, „fruntașii autorisațĭ ai partidului“, sĕ conchieme conferența partidului orĭ un meeting?

La consfătuirea intimă din Sibiiu, la care au luat parte toțĭ membrii comitetului central 14 ḑile după procesul pentru memorand, s'a decis și comitetul a promis sĕrbătoresce, că va conchiema fără amânare conferența generală a partidului.

La consfătuirea din Arad, ținută cu patru lunĭ mai târḑiu s'a reînoit acel postulat și „autorisații“ de tótă categoria s'au obligat moralicesce de a stărui pentru conchemarea conferenței delegaților alegĕtorilor noștri. Acolo nu s'a discutat asupra cestiunii de a protesta orĭ nu, ci numai despre aceea cum și în ce mod sĕ se protesteze cu mai mare tărie și mai cu efect în interesul apĕrării organisațiunii nóstre de partid.

Se scie că ordinul agresiv și ilegal al ministrului de interne dela 16 Iunie a privit nu pe alegĕtorii noștri ci organisația nóstră. El a și fost prin urmare adresat „reuniunii“ conducĕtorilor partidului național român.“ Aceștia erau dér chemațĭ în primul rênd și înainte de tóte a rĕspunde la mĕsura volnică a ministrului.

Faptul, că cei-ce „se angajaseră“ sĕ ducă mai departe afacerile comitetului, au trecut în contra dorinței și voinței manifestate unanim în amintitele consfătuirĭ peste organisația partidului, dând astfel în glasul ministrului, și au conchemat o simplă adunare poporală, lămuresce în destul incapacitatea, nesinceritatea și neseriositatea lor față cu marea causă a partidului.

Temutu-s'au cumva, că conchemându-se conferența partidului, în ambele casurĭ, când ar fi fost admisă orĭ oprită de guvern, li-se va strica socotéla? Orĭ au fost conduşĭ numai de curentul anti-mocionist și anti-gazetist, ce'l pregătise „aprigul luptător“ și „mijlocitorul sub a vremilor cârmă“ Vasile Mangra prin intrigile sale, cărora li-a fost succes a zădărnici concentrarea în conducerea partidului? Destul, că ḑiarele adversarilor esistenței nóstre naționale constatau cu satisfacțiune, că la Sibiiu s'a întrunit numai o adunare de alegĕtorĭ, ér nu delegații alegĕtorilor, carĭ constituiau representanța partidului.

După acésta mai póte fi mirare, că încercarea mai târḑie a presidentului comitetului, după-ce eșise din închisóre, de a întruni conferența partidului, ca sĕ-i comunice ordinul ministrului Hieronymi, n'a reușit?

Dér despre tóte acestea organul nostru a făcut constatările sale din tóte punctele de vedere la timpul sĕu și nimenĭ, nicĭ chiar Vasilie Mangra, care uimise lumea românéscă cu diletantismul sĕu politic, n'a putut sĕ le resfrângă cu argumente obiective, până în ḑiua de astăḑĭ.

N'a combătut dér directorul „Gazetei“ adunarea dela 1894, ci a declarat numai, după-cum s'a cuvenit, că „orĭ-ce ar decide acea adunare de alegĕtorĭ, ea nu va pută prejudeca organisației partidului nostru, căcĭ ultimul cuvênt în cestiunile de esistență ale partidului îl póte avé și-l va avé numai conferența bărbaților lui de încredere aleșĭ de totalitatea alegĕtorilor noștri“.

De tot respingĕtor a fost și va rĕmâné cinismul, ce l'au dovedit „moștenitorii“, când spre a-șĭ apĕra procederea condamnabilă în cestiunea consfătuirilor dela Arad, șĭ-au luat refugiul la afirmarea, că deja cu trei lunĭ înainte de acele consfătuirĭ și încă înainte de ce au fost tîrîțĭ membrii comitetului în închisóre, „fruntașii autorisațĭ ai partidului“ (!) s'ar fi înțeles și ar fi hotărît, ca tóte sĕ urmeze așa cum au urmat.

Atuncĭ ce sens a putut avé tótă comedia cu mijlocirea înțelegereĭ „sub a vremilor cârmă“, ce sens au avut „lacrimile“ vĕrsate pentru-că n'ar fi fost posibil, ca „toțĭ sĕ fim la un loc“, décă nu ca lui Mangra și soților sĕi în succesiune sĕ li se dea prilegiu de-a reînoi frământările miserabile dela 1891/2, spre cea mai mare desfătare a „ghinerarului“ lor desertat?

Independența Bulgariei. Corespondentul vienes al ḑiarului „*Times*“ a anunțat ḑiarului sĕu, că Austro-Ungaria a primit asigurărĭ din partea Rusiei, că cu ocasia visitei principelui Ferdinand în Rusia, n'a fost vorba de independența Bulgariei. Față de acésta ḑiarul rusesc din Petersburg „*Birszevija Vjedomosti*“ scrie, că cercurile oficióse și neoficióse rusescĭ vor saluta de-opotrivă cu însuflețire recunóscerea independenței Bulgariei. Rusia, adaugă numita fóie, are nevoie de state independente, țarĭ și înflorităre în Balcanĭ, pe când Austro-Ungaria s'ar bucura, décă acolo ar esista numai state slabe, certate între sine și carĭ sĕ fie avisate la protectorat.

De la mormêntul lui Iancu.

Deva, 16 Iulie n. 1902.

Nieste încă în recentă memorie depunerea de nouă a cununei tinerimii pe mormêntul scumpului nostru mort dela Țebea, îndeplinită în 3 Iulie n. a. c. de d-nii Francisc Hossu-Longin, George Novacovicĭ și Dr. Iustin Pop. Credeam atuncĭ, că acest clenodiu inocent, care a trecut chiar și prin focul purgator al justiției unguresci, — va sta nealterat pe cruce,

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Impletitórea de scaune.

De Guy de Maupassant.

— Fine. —

Ea îl iubia încă și mai mult, fermecată, sugestionată de roșéța apei colorate, de frumusețea clondirelor strălucitóre de cristal.

Ea păstra acéstă amintire nestinsă în taina inimei sale, și peste un an, întâlnindu-l éră în dosul școlei, unde se juca cu camaraḑii sĕi, îl cuprinse în brațe și îl sărută cu atâta foc, încât băiatul începù sĕ plângă de frică. Pentru a-l liniști, îi dĕdù bănișorii, ce-i strînsese: trei francĭ și trei-ḑecĭ, o adevĕrată comóră, la care băiatul se uita cu ochii holbați.

El luà banii cu lăcomie și se lăsà în schimb sĕ-l desmerde fata.

In timp de alțĭ patru anĭ, tóte economiile ei treceau în mânile băiatului. El le incassa liniștit și în schimb se lăsa sĕ fie sărutat. Odată i-a dat trei-ḑecĭ de gogoanĭ, altă-dată doi francĭ, érăși altă-dată doi-spre-ḑece gologanĭ. Ea plângea, căcĭ îi era rușine, că suma e așa de mică, dér anul fusese atât de rĕu. Ultima-óră i-a putut da cincĭ francĭ, o monedă frumósă, mare, rotundă, la privirea căreia el zimbia mulțumit.

Ea nu se mai gândia, decât la el, ér el o aștepta acum cu un fel de nerăbdare și când o zăria, îi fugea înainte, ceea-ce îi făcea atâta bucurie, încât era pe aci sĕ-i crape inima.

Pe urmă disparù băiatul. L'au trimis la gimnasiu. Ea aflà despre acésta prin întrebărĭ dibace și întrebuința mii de apucăturĭ, spre a schimba planul originar al călĕtoriei părinților și a aranja lucrurile ast-fel, încât sosiră aicĭ tocmai în timpul vacanțelor. Și a reușit, după-ce un an întreg a întrebuințat tóte șiretlicurile posibile. Nu-l vĕḑuse timp de doi anĭ și abia îl mai recunoscea, atât de mult crescuse și așa de frumos era în tunica lui cu bumbĭ de aur. Dér se făcea, par-că nu ar vedé-o, și trecù sumeț pe lângă ea.

Ea a plâns două ḑile necontenit și din acel cés începù sĕ sufere chinurĭ nespuse.

Ca și mai 'nainte, venia și acum în fie-care an pe aicĭ; ea trecea pe lângă el, fără sĕ aibă curagiul a-l saluta, ér el nu o mai învrednicia de-o singură privire. Ea îl iubia cu o iubire fără marginĭ. Pe patul ei de mórte mi-a mărturisit: Este singurul bărbat, pe care l'am vĕḑut pe pămênt; nu sciu, décă, afară de el, mai sunt și alții!

Părinții i-au murit. Ea continuà cu meșteșugul lor, însĕ acuma umbla cu doi cânĭ marĭ și puternicĭ, cărora nimenĭ n'ar fi îndrăsnit a se împotrivi.

Intr'o ḑi, întorcêndu-se érăși la satul, unde era de alt-fel vecĭnic cu inima și cu gândul, vĕḑù cum iubitul sĕu eșia din farmacie cu o cocónă tînĕră la braț.

Era soția lui. Se însurase.

In séra ḑilei aceleia sări în lac. Un trecĕtor, care se nimerì tocmai prin aprópiere, o scóse și o duse la farmacie. Tînĕrul Chouquet venì și el, îmbrăcat în halat, se făcù, că nu o cunósce, o desbrăcà, îi făcù nisce fricțiunĭ și apoi ḑise cu voce bruscă: Nu fi nebună! De ce facĭ asemenea prostii?

Atâta a fost de ajuns, pentru a-o vindeca. El i-a vorbit. Ea era fericită pentru mult timp.

Chouquet refusà sĕ priméscă vr'un onorar pentru ostenélă, deși ea stăruia pentru acésta din tóte puterile.

Așa s'a petrecut întrégа ei viéță. Cârpia scaune și se gândia la Chouquet. In fie-care an îl privia prin giamurile farmaciei și apoi cumpĕra dela el mica sa reservă de medicamente. In acest chip îl putea vedé cel puțin, putea sĕ vorbéscă cu el și putea sĕ-i dea banĭ, ca și mai 'nainte.

Cum vĕ spuneam, ea murì în primavara acésta. După ce mĭ-a povestit întréga sa istorie tristă, mĕ rugă sĕ-i predau lui, pe care l'a iubit cu atâta credință, economiile ce le-a făcut în tótă viața sa. Căcĭ ea n'a muncit, decât pentru dênsul, a suferit lipsurĭ numai pentru dênsul, numai pentru-ca sĕ pótă pune la o parte câțĭ-va gologanĭ, ca sĕ fie sigură, că după mórtea ei se va gândi *odată* la ea.

Și îmĭ predete 2337 francĭ. Cei 37 francĭ îi dădui preotului pentru înmormêntare, ér restul îl luai la mine.

A doua ḑi după mórte mĕ duseiü la

pentru-ca până îl va lăsa vremea, în ploi și vênturĭ sĕ vestéscă neschimbata pietate pentru eroul nostru.

Amar ne-am înșelat însĕ în nădejdea blândă!

Étă cum ne descrie un Român de bine cele întêmplate cu cununa, de la depunerea ei încóce.

Brad, în 15 Iulie 1902.

Ađi, în 14 Iulie a. c. la órele 5 p. m. am fost la Țebea și am cercetat mormêntul lui Iancu.

Cununa e mutilată, și deja e în biserică atêrnată pe părete la partea stângă. Étă ce s'a întêmplat cu cununa de la depunerea ei. încóce

Joi, în ḑiua depunerei, pe când d-vóstră erațĭ încă în Brad, pe la órele 2 p. m. doi gendarmi din Baia-de-Criș, au luat cununa dela mormênt, și unul o ducea pe umerĭ către Baia-de-Criș. Tocmai atuncĭ venea de către Baia-de-Criș, un têněr român. Acesta a întrebat pe gendarmi, că unde duc cununa, și décă au mandat dela fisolgbirĕu sĕ-o confisce?

Ei au rĕspuns, că n'au mandat. „Atuncĭ pune-ți-o érășĭ de unde ațĭ luat'o, căcĭ n'avețĭ nimic cu ea“. Gendarmiĭ numai decât au și dus'o înderĕt și au reașeḑat'o pe mormênt.

Sâmbătă 22 Iunie st. v. pe la órele 5 post. m. același tînĕr s'a dus la cimiter sĕ vadă cununa.

Dér cununa era deja mutilată. Anume din acea parte a panticei, pe care era inscripțiunea: *„Tinerimea română lui Avram Iancu“*, sunt tăiate literile... *ncu* cu pantlică cu tot până la capĕt. Astfel de partea acésta se póte ceti numai *„Tinerimea română lui Avram Ia“*..... Infernala mână a ciuntit numele Iancu, rĕmânend numai *Ia*, încât cetitorul nu mai scie, cui e consacrată cununa. Asemenea a fost tăiată o bucată și din cealaltă parte a pantlicei, care pórtă inscripțiunea *„Dormĭ în pace, noi veghiăm“*, fiind ciuntită litera *m* dela cuvêntul ultim. Cununa astfel ciungărită de ambele capete, fiind și fórte mototolită, s'a adus un fer de călcat și fù călcată frumos și atêrnată érășĭ la mormênt. Tînĕrul amintit, Sâmbătă séra (22 Iunie v.) veḑênd, că începe a ploua tare, a luat cununa de pe mormênt și a dus'o în biserică. Altcum sigur, că în întunerecul nopții ar fi fost sfirticată, orĭ chiar furată.

Duminecă séra în 23 Iunie v. fiind preséra de Sânziene, fetele din Țebea au pus pe crucea lui Iancu „cunună de Sânziene“ după obiceiul român, déră peste nópte cununa a fost tótă sfirticată și florile împrăsciate pe pămênt. Tot ast-fel a fost sfirticată o cunună de florĭ dusă în 29 Iunie st. v. din Brad.

Tóte aceste acte d. sĕl. bătĕcie denotă, cum șoviniștii dela putere epuisându-șĭ mijlócele, în sensul lor legale și neputênd ajunge cu aceste la scop, nu se sfiesc a usa în modul cel mai temerar și de alte mijlóce miserabile, pentru carĭ nu mai pot pretexta violarea legii nicĭ chiar în sensul lor. Spre acest scop bune instrumente îi sunt gendarmii, dér evident, că alțiĭ sunt la spatele lor, carĭ îĭ dirigéză.

Nu scim, intoleranța șovinistă cu decadența ei, orĭ frica de memoria lui Iancu i-a pus sĕ fáptuiéscă fărădelegea monstruósă. Vor fi amêndouĕ la mijloc, dér noi le ḑicem, că prima se va înăbușĭ cu timpul ca și cea de a doua nu vor scăpa, căcĭ prin atarĭ bruscărĭ nelegiuite vor ajunge, ca mormêntul dela Țebea sĕ fie pentru noi și mai puternic isvor de iubire de neam, de însuflețire și de jertfire pentru idealurile poporului român.

Impodobéscă numai gingașele Româncuțe dela Țebea movila lui Iancu, căcĭ prin acésta îndeplinesc slujba înaltă a Vestalinelor romane, carĭ păziau sĕ nu se stingă focul etern din vatra Romei, focul iubirii de neam.

Trei-ḑecĭ de milióne de Ungurĭ.

Sunt minunate ródele șovinismului. „Sĕ ne înmulțim! Sĕ ne înmulțim!“ strigă în cor tóte organele pressei maghiare.

După ultimul recensĕmênt, numĕrul Ungurilor se ḑice că ar fi ajuns la cifra de 8 séu 9 milióne din cele 19 milióne, ce formézĕ populația țĕrilor de sub corona sfântului Stefan. Va sĕ ḑică, cu toțĭ jidovii și renegații la olaltă au ajuns la resultatul mulțumitor, ḑic unii, de a se fi înmulțit până au ajuns a forma apróре jumĕtatea populației totale. De aicĭ și până la înjghebarea statului național maghiar unitar... nicĭ nu e tocmai așa departe.

Este de prevĕḑut însĕ, că Ungurii nu se vor opri la maghiarisarea restului naționalităților. Ei vor sĕ ajungă mai departe, sĕ se înmulțéscă până la cifra de 30 milióne de Ungurĭ. A spus'o însușĭ Rakosi Jenö într'un discurs rostit acum de curênd cu ocasiunea sfințirei unui steag.

Da, treiḑecĭ de milióne! Nicĭ mai mult nicĭ mai puțin. Și décă o spune acésta Rákosi, așa trebue sĕ fie, căcĭ Rákosi dór scie ce vorbesce.

Și e multă logică în fantasia oratorului și scriitorului maghiar. Pentru-că, décă s'au pornit odată pe terenul espansiunei, urmărind ținta nebulósă a maghiarisării tuturor popórelor, așĭ vré sĕ sciu, cine i-ar puté obliga sĕ se opréscă la cele 19 milióne, ce locuesc în cadrul țĕrii udat de cele patru fluvii? De ce n'ar merge mai departe, sĕ mai cuceréscă încă 11 milióne de prin vecinĭ, ca sĕ formeze o națiune unitară maghiară în cifra rotundă de 30 milióne? Cam atâția sunt și Italienii. De ce n'ar puté fi și ei atâția câțĭ sunt și Italienii? Hai?...

Ḑiarul lui Banffy „M. Szo“ se ocupă cu deamĕnuntul cu discursul lui Rákosi și în ultimul sĕu numĕr publică un prim articol sub titlul de „Trei-ḑecĭ de milióne de Maghiarĭ“. Conclusiile la carĭ ajunge însĕ ḑiarul banffyst nu sunt de loc satisfăcĕtóre. Bine vorbesce Rakosi și îĭ place luĭ „Magyar Szó“ cifra rotundă vizată de eminentul orator. Ceea-ce a spus Rákosi nu este, după „M. Szó“, decât o variantă a axiomei marelui Széchenyi Istvan, care a ḑis memorabilele cuvinte: „Așa de puținĭ suntem, încât ar trebui sĕ grațiăm șĭ pe paricíḑĭ, numai, ca sĕ nu ne scadă numĕrul“.

Se întrébă însĕ numitul ḑiar: Cum sĕ putem noi realisa cele 30 milióne, când cu durere trebue sĕ constatăm din opera etnografică a lui Balogh Pál, publicată de curînd, că în timpul de trei-ḑecĭ și atâția de anĭ, de când avem pânea și cuțitul în mânile nóstre, n'am putut sĕ asimilăm decât o sumă minimală de comune locuite de naționalitățĭ, pe când Ungurii au perdut în același timp 2—300 de comune?... Va sĕ ḑică am câștigat maghiarisarea aparentă a câtorva comune, și am perdut în schimb sute de comune curat maghiare.

Inmulțirea Ungurilor prin nascerĭ nu se póte aștepta, ḑice „M. Szó“, din causa stării economice ticălóse. Ungurii în loc sĕ se înmulțéscă emigrézĕ, și locul lor îl ocupă imigranții streinĭ... Pe calea asimilării nu ne putem înmulți, cât timp limba armatei este cea nemțéscă, pentru-că naționalitățile îșĭ ḑic: Ce sĕ ne silim a învĕța limba maghiară, când vedem, că și Maghiarii sunt forțațĭ a învĕța nemțesce? Apoi asimilarea o mai împedecă și legea naționalităților, impusă din Viena, și protegiarea (!) cea mare, ce li-se acordă tot din Viena bisericelor naționale. Fața cu scolile confesionale statul este impotent, ér școlĭ maghiare n'are de unde înființa, căcĭ banii îĭ cheltuesce pentru armată...

Il dóre pe „M. Szó“, că naționalitățile se întăresc pe terenul economic și se întăresc, deși pare a fi paradoxal, chiar prin faptul inferiorității lor. Căcĭ, după „M. Szó“ e o regulă generală etnografică, că o *rassă inferiórĕ, cum sunt de pildă Românii*, (?) *are putere expansivă mai mare, decât o rassă superiórĕ, cum sunt Maghiarii*, după cum sciut este, că aicĭ pe pămênt *rĕul* (sic) se întinde mai repede, decât binele. —

După-ce organul banfist a stabilit deabinele teoria etnografică a reului și binelui pe pămênt, ajunge la conclusiunea, că bine este sĕ se sporéscă Ungurii și la numĕr, dér mai mare grijă trebue sĕ pună pentru consolidarea internă și formarea caracterelor. Căcĭ pe timpul lui Arpad, Ungurii n'au fost 8 milióne, și totușĭ au cucerit țĕra, și nicĭ pe vremea lui Matia n'au fost 8 milióne și totușĭ Ungaria era mare putere. Acum, ce e drept. hotăresce numĕrul la alegerĭ etc. „M. Szó“ sperézĕ însĕ, că în curînd națiunile se vor întórce la cele vechĭ, și în curênd va veni érășĭ epoca, când va hotărî deștoinicia celor puținĭ asupra sórtei mulțimei (Pasce murgule...)

Intêlnirea din Petersburg între regele Victor Emanuel și Țarul Nicolae e fórte mult sĕrbătorită și apreciată din partea pressei și a cercurilor politice rusescĭ. Ḑiarului „Allgemeine Corr.“ i-se scrie din Petersburg, că nimenĭ nu se póte îndoi de importanța acestei întâlnirĭ, care e mai mult decât un act de curtoasie. Indelungatele convorbirĭ ale Țarului cu regele și ale miniștrilor de esterne Prinetti și Lambsdorff dovedesc, că sunt la mijloc cestiunĭ politice, carĭ privesc viitorul. Cine scie, décă cu ocasia acésta nu s'a tratat și despre sórtea Peninsulei-balcanice.

Situația în Macedonia.

Din Macedonia sosesc veștĭ alarmante. Ḑiarele confirmă scirea, că situațiunea este estrem de gravă în vilaetul Monastir. Un locotenent bulgar în reservă, *Iankoff*, a pĕtruns în Macedonia și a dat dela Strumița un manifest, *proclamându-se comandant al armatei revoluționare* pentru districtele Castoria, Lerin și Resen, localitățĭ la granițĕ.

Ḑiarul comitetului revoluționar bulgaro-macedonean *„Riformi“* vestesce de altă parte, că *trei miĭ de ómenĭ înarmațĭ ascunșĭ prin munțĭ aștéptă semnalul, ca sĕ se pună în marș la momentul potrivit.* Alțĭ trei miĭ de ómenĭ vor lua armele la cel dintâiŭ apel, ce li-s'ar adresa.

Turcia, la rêndul ei, a grămădit numeróse trupe în Macedonia și la granița bulgară. Acestea trupe și până acum au luptat cu bandele lui Sarafoff, rĕspândind teróre în populația satelor.

Pe când se petrec acestea, guvernul bulgar a chemat la sine pe căpeteniile comitetelor macedone și le-a fácut aspre imputărĭ, amenințând cu disolvarea societăților. Cercurile politice nu dau vre-o importanță acestei amenințărĭ și sunt mai înclinate a crede, că guvernul din Sofia nu face decât sĕ simuleze o presiune morală, fără efect, asupra turburătorilor, pentru-ca sĕ aibă cu ce se scuza înaintea lumii.

Sunt temerĭ, că viitorul va aduce marĭ surprise și evenimente însĕmnate în peninsula balcanică subminată de revoluționarii bulgaro-macedonenĭ.

Limba română — și încă ceva.

„Budapesti Hirlap“ s'a ocupat în douĕ articole cu cestiunea *maghiarisării Budapestei*. Sunt nemăngâiațĭ soviniștii, că „capitala și residența“ nicĭ aḑi, după 30 de anĭ de absolută stăpânire unguréscă, nu e ceea-ce ar trebui sĕ fie: maghiară.

Deși locuitorii Budapestei sciu 8/10 parte unguresce, ei vorbesc totușĭ nemțesce căcĭ în privința șovinismului „Maghiarii stau înderĕtul Polonilor, Cehilor, Croaților, Românilor“ (!)

Dér nu acésta ne impórtă pe noi. Cu atât mai de interes este însĕ se relevăm opinia, ce o are autorul articolului din numĕrul dela 16 l. c. al lui „Bud. Hirl.“ despre *limba română*. Étă ce scrie el:

„Sĕ luăm esemplu — ḑice — dela Românĭ. Românii se sporesc strașnic în detrimentul Maghiarilor și Sașilor, deși ei n'au în mâna lor nicĭ un fel de putere de stat. Se sporesc numai pe cale socială.

„Norocul *limbei române* este, că e — *cu lipiciŭ.* E o limbă *fórte ușóră*, ceeace, durere, despre limba maghiară nu se póte ḑice. Dér Românul, și mai ales *femeia română* este o adevĕrată rĕspânditóre a limbei. Nu vorbesce altfel, decât românesce. Ea impune orĭ cui vorba românéscă. Secuiul, Ungurul orĭ Sasul, care ia în căsĕtorie o Româncă, acela e pierdut.

„Un advocat sĕrb mĭ-a povestit, că odată un țĕran român i-a întrat în cancelarie. Incepe sĕ vorbéscă românesce. Advocatul nu cunósce limba română și-i spune: vorbesce sĕrbesce, ungurесe, orĭ nem-

---

Chouquet. L'am găsit la dejun. Ședea la masă fața în fața cu nevastă-sa. Aveau înfățișarea ómenilor sĕnĕtoșĭ, mulțumițĭ.

Mĭ-au oferit un scaun și o vișinată, ér eu începui cu voce emoționată a mĕ achita de sarcina primită. Credeam, că povestirea îi va mișca până la lacrĕmĭ.

De abia auḑi însĕ Chouquet, că acea vagabundă cerșitóre l'a iubit pe el, sări sus ca înțepat de șérpe, ca și cum i-ar fi stricat reputația, i-ar fi furat respectul ómenilor cinstițĭ și onórea, séu ca și cum i-ar fi stricat un obiect fragil, care însĕ i-a fost mai scump decât viéța. Nevasta lui, care era încă și mai înfuriată, decât el, striga necontenit: Cerșitórea ticălósă! Cerșitórea ticălósă! fără sĕ mai găséscă alt cuvênt în indignația sa.

Chouquet se ridică de pe scaun și se plimba iritat în sus și în jos. Boneta îi era într'o ureche. Apoi se adresă bâlbâind către mine: S'a mai auḑit așa ceva doctore? Se póte, ca sĕ-i se întîmple] unui bărbat ceva mai neplăcut? Décă așĭ fi sciut acésta, pe când era încă în viéță, așĭ fi pus poliția sĕ o aresteze și sĕ o învețe minte, și sĕ o bage în temniță, de unde sĕ nu mai fi eșit.

La un asemenea resultat, mĕrturisesc că nu mĕ așteptam după intervenția mea binevoitóre. Nu sciam, ce sĕ ḑic séu sĕ fac. Trebuia însĕ cu orĭ-ce preț sĕ mĕ achit de însărcinarea primită și începui din nou: Femeia m'a rugat, sĕ vĕ aduc economiile ei, în suma de 2300 francĭ. Insĕ de óre-ce vĕd, că ceea-ce v'am comunicat, vĕ este atât de neplăcut, cred că lucrul cel mai bun ar fi, décă banii s'ar da pe séma sĕracilor.

Amêndoi se uitară la mine ca încremenițĭ.

Eu scosei banii din buzunar, banĭ miserabilĭ, ticăloșĭ, din tóte țĕrile și tóte felurile de monede. Aur, argint, nichel. Apoi întrebai: „Ce credețĭ?“

Madame Chouquet șĭ-a regăsit cea dintâiŭ firul: „D'apoi, că.... décă a fost ultima voință a femeii.... ne vine fórte greu a-i refusa“...

Bărbatul ei, care era mai încurcat, adaugă: „Am puté cumpĕra ceva din ei pentru copii“.

Eu rĕspunsei rece: „Cum credețĭ.“

El continuă: „Deóre-ce așa a fost voința ei, primesc banii. Se va găsi de sigur un bun prilej pentru a face o faptă bună cu ei“.

I-am dat banii, am salutat și am eșit.

A doua ḑi mĕ căută Chouquet și mĕ întrebă fără nicĭ o introducere: „Dér căruța? Femeia avea și o căruță. Unde a rĕmas? Ce ai de gând sĕ facĭ cu ea“?

„Nimica, luați-o décă vrețĭ!“

„Tocmai am acuma mare nevoie de așa ceva“.

Cu acestea eși. Eu însĕ îl chemai înderĕt: „Femeia mai avea și un cal bĕtrân și doi cânĭ, nu vrețĭ sĕ-i luațĭ și pe aceia?“

Se opri surprins: „Nu-mĭ trebuesc. Ce sĕ fac cu ei? Facețĭ d-vóstră, ce credețĭ“. El rîse și îmĭ întinse mâna.

Cânii i-am oprit la mine. Parochul, care are grajd, primi calul, trăsura o luă Chouquet, ér pe banĭ șĭ-a cumpĕrat bunul om cincĭ acțiunĭ de ale căilor ferate.

Acésta este singura adevĕrată iubire, ce am întêlnit'o în viéța mea.

Medicul termină.

Marchisei i-se umplură ochii de lacrĕmĭ și suspină: Așa e, numai femeile pot iubi cu adevĕrat.

Trad. de: Oniță.

ţesce. Ţeranul însě n'o face, şi pe urmă părăsesce pe advocat. Se reîntórce însě curênd. Jocul de mai 'nainte se repetă. Atuncĭ advocatul îl cértă, că de ce-i fură timpul; decă nu vorbesce decât românesce, sĕ mérgă la advocat român. Ţeranul nu iese şi advocatul îl dă afară. Atuncĭ ţeranul român vorbesce — ungauresce.

„Cine a altoit statornicia acésta de rassă? Ea s'a născut cu ei. Măcar de neam nasce şi noi cu ea"....

Din tóte acestea autorul articolului vré sĕ tragă conclusiunea, ca societatea maghiară sĕ pornéscă odată acţiunea de rĕspândire a limbei maghiare mai întâiu în sînul Maghiarilor înşişĭ. Budapesta însě sĕ premérgă cu esemplu, ca sĕ fie „capitală maghiară, ér nu numai capitala Ungariei".

Fórte bine. Décă voi, şoviniştilor, recunóscé şi mărturisiţĭ, că limba română e *cu lipiciŭ*, că e *uşóră* şi frumósă, de ce atuncĭ mai umblaţĭ cu gândurĭ de a-o stîrpi?

SCIRILE DILEI.

4 (17) Iulie.

La mormêntul lui Cogâlniceanu. Erĭ s'a făcut o procesiune la mormêntul marelui bărbat de stat Mihail Cogâlniceanu, în Iaşĭ, cu ocasia împlinirii a unspredece anĭ dela mórtea sa. In catedrala Metropoliei s'a celebrat în amintirea marelui bărbat un serviciu funebru. Au fost invitaţĭ sĕ asiste: familia, autorităţile civile şi militare, clerul, corpul profesoral, studenţii şi toţĭ cetăţenii. Formându-se cortegiul au plecat cu toţii spre cimitirul Eternitatea. Aicĭ, după obicĭnuitele rugăciunĭ, au ţinut discursurĭ d-nii St. Şendrea, prefect N. Ganea, primarul C. B. Penescu.

Prăbuşirea clopotniţei catedralei San-Marco. Din *Veneţia* se mai anunţă următórele: Prăbuşirea clopotniţei catedralei San-Marco a produs o mare întristare în Italia întrégă. Turnul înalt de 97 metri (în nr. de erĭ s'a tipărit greşit 30) era unul dintre monumentele cele mai de valóre ale Italiei atât ca construcţie, cât şi ca vechime. S'a prăbuşit partea din sus a turnului într'o înălţime de 68 metri. Grămada de ruine era de aprópe 30 metri înaltă. Prăbuşirea a pricinuit stricăciunĭ marĭ. Nu numai *loggeta* de lângă turn fù nimicită, ci a suferit stricăciunĭ însemnate şi palatul regal, numit pe italienesce *Palazzo Reale*, în care se află biblioteca regală şi galeria de tablourĭ. Partea posteriórǎ a palatului s'a stricat total. Două arcade ale palatului sunt prefăcute în ruine. Insăşĭ biserica San-Marco a suferit stricăciunĭ. In cercurile artistice e mult regretată nimicirea lojei Sansovino. In loja acésta se afla tabloul „*Jertfa lui Saul*" de Paolo Veronese şi alte tablourĭ remarcabile. — Celebrul architect vienes Otto Wagner fiind intervievat de un redactor dela „Fremdenblatt" a dis, că întregul oraş Veneţia e ameninţat sĕ se surpe, deórece stêlpii, carĭ formézǎ fundamentul, sunt putredĭ şi prin urmare ei nu mai port suporta enorma greutate de-asupra lor. Deja de anĭ de dile se observă periculóse oscilaţiunĭ ale subsolului, a cărui soliditate se micşoréză mereu. — Pagubele, în urma prăbuşirii turnului, sunt de peste *6 milióne* lire.

Regele Italiei în Rusia. Alaltăerĭ a fost în *Krasnoje Selo* o mare revistă a trupelor sub comanda marelui duce Vladimir. Trupele erau în număr de 130,800 ómenĭ cu 52 baterii. După revistă persónele princiare s'au adunat în cortul imperial, unde au luat dejunul. După dejun suveranii s'au reîntors în Peterhof. Regele Victor Emanuel plécă din Peterhof adĭ la órele 3 d. a.

Mórtea unui politician maghiar. In diua de 11 Iulie a repausat în comuna *Pomi* (Remetemező) din comitatul Sătmariului *Nicolae Ujfalusi*, în etate de 92 anĭ. Ujfalusi a jucat un însemnat rol politic, începênd încă dela anul 1841, când fù ales deputat al comitatului Solnocul-de-mijloc în dieta Transilvaniei. Apoi a fost deputat în dieta dela Pojun şi pe urmă în mai multe rêndurĭ în dieta din Budapesta. La 1861 viceşpan, la 1867 scurt timp căpitan al districtului Cetăţii de Piatră (Chioar), apoi fişpan în Sătmariu, comisar regesc, fişpan al comitatului Caraş-Severin. Repausatul era mare proprietar şi dela 1880 trăia retras în comuna românéscă Pomĭ. Tótă viéţa sa publică şi-a petrecut'o în comitate locuite de Românĭ şi ceea-ce îl distingea mult de ceilalţĭ fişpanĭ, viceşpanĭ, comisarĭ, judecătorĭ etc. ungurĭ, era, că *cunoscea bine limba românéscă* şi, lucru de sigur rar la noi, era *vechiŭ abonent al „Gazelei Transilvaniei"*, numĕrul de Dumineca. La jumĕtate de an, când obicĭnuia a reînoi abonamentul, mandatul lui Ujfalusi sosia cel dintâi la administraţie scris de mâna lui proprie, şi înainte de asta cu câte-va sĕptĕmânĭ şi-a reînoit érăşĭ abonamentul până la sfîrşitul anului. — Fie-i ţĕrîna uşóră!

Călare dela Bucurescĭ la Metz. Din Viena se anunţă trecerea prin localitate a căpitanului român Miron Costin care, precum se scie, a întreprins sĕ parcurgă călare distanţa Bucurescĭ-Metz. Etapa de 1230 kilometri — Bucurescĭ-Viena — a fost străbătută în 11 dile, câte 125 de chilometri pe di; în diua a opta intrepidul călăreţ a făcut 143 de chilometri. Iapa în vîrstă de opt anĭ, de demi-sang, a sosit la Viena în stare escelentă şi a fost dusă în grajdurile prinţului Schwarzenberg, unde au mers mulţĭ ofiţerĭ ca s'o vadă. Alaltăerĭ la amiadĭ căpitanul Costin a plecat înainte. Va trece prin oraşul Linz, München, Augsburg, Ulm, Stuttgart şi Strassburg şi de aicĭ se va duce la Metz, avênd a străbate astfel încă 2160 chilometri.

Starea sănĕtăţii regelui Eduard al Angliei s'a ameliorat în mĕsură, încât medicii i-au permis sĕ mérgă, pentru recreaţie, pe insula Wight. Alaltăerĭ regele a fost dus cu trăsura din palatul Buckingham la gara Victoria. La órele 2 a sosit în Portsmouth, de unde cu vaporul a plecat spre Wight. Regele se simţia relativ destul de bine.

Jubileul esamenului de maturitate. In Ungaria esamenul de maturitate s'a întrodus în anul 1852. Din mai multe părţĭ s'a manifestat dorinţa de a serba jubileul de 50 anĭ al întroducerei acestui esamen.

Ocolul pămêntului pe jos. Lunĭ au sosit în Bucurescĭ tinerii turiştĭ francesĭ Albert *Feivret* şi Charles *Bignet*, carĭ fac ocolul pămêntului pe jos. Ei au pornit din Francia acum doi anĭ. Până acum au străbătut Belgia, Olanda, ducatul Luxemburg, Alsacia şi Lorena, Elveţia, Italia, Austro-Ungaria, şi prin Serbia au intrat în România. D'aci vor pleca în Bulgaria şi prin Turcia se vor duce în Egipt şi America. D-l Faivret şi-a făcut chiar serviciul militar în Africa, unde s'a angajat ca voluntar în reg. 3 tiraliorĭ algerienĭ. Ambii turiştĭ sunt în perfectă stare de sănĕtate.

Omor. Frideric Riha din Făgăraş, întorcându-se dela têrgul din Arpaşul inferior, a fost omorît. Gendarmeria a descoperit ca făptuitori pe locuitorii din Arpaşul-superior Ioan David Cismaş şi Avram Bârsan.

Concursurĭ pentru posturĭ de practicanţĭ la postă. La oficiile postale, telegrafice şi telefonice se publică concurs pentru 108 posturĭ de practicanţĭ. Concursul se face pe basa §. 14 a art. I. de lege din 1883. Petiţionarii trebue sĕ aibă esamen de maturitate, sĕ fi împlinit etatea de 18 anĭ şi sĕ fie cetăţenĭ ungarĭ. Petiţiile instruite cu act de nascere, certificat medical, de moralitate şi certificate şcolare, sunt a se înainta până *la 15 August* prin subprefecţĭ séu primarĭ la direcţiile de poştă din Budapesta, Caşovia, Clusiŭ, Cincĭ-bisericĭ, Oradea, Pojun, Şopron, Timişóra séu Zagrab. Practicanţii vor primi chiar dela început diurnă de 2 coróne.

Teatru de varietăţĭ. La hotelul „*Pomul verde*" trupa de varietăţĭ Lewandovsky începe astădĭ, Joi, reprezentaţiile sale cu un program variat. Trupa Lewandovsky dispune de puterĭ bune şi va da numai trei reprezentaţiunĭ: Astădĭ Joi, Sâmbătă în 19 şi Duminecă în 20 Iulie. Inceputul la órele 8 séra. Intrare I loc 1 cor. II loc 60 banĭ. Copiiĭ plătesc jumĕtate. Se vor esecuta cântece şi dansurĭ naţionale.

Sfântul giulgiu dela Turin.

Interesantele cercetărĭ asupra sfântului giulgiu din Turin comunicate de noi în două articole, continuă a preocupa opiniunea publică din străinătate. In rubrica scienţifică a revistei „*Les Annales politiques et litteraires*", ce apare în Paris, în numĕrul dela 29 Iunie d-l *Henri de Parville* revine asupra cestiunei publicând următórele:

„Nu de mult s'a deschis, în museul Guimet, esposiţiunea momiilor găsite în sarcofagele din Antinoë de către d-l Gayet. S'a semnalat un linţoliu găsit într'un mormênt asirian, care reproducea imaginea feţei, pe care fusese aşedat. Este acésta o confirmaţie a celor dise despre „sudariul din Turin?" Stofa, ce se póte vedé în vitrina 21 a museului, pórtă în adevĕr imprimarea quadruplă a unei feţe omenescĭ: pânza fiind îndoită în patru, înainte de a fi fost pusă pe faţă. Insĕ aceste imprimărĭ diferă completamente de imaginile giulgiului luĭ Christos. Ele par a fi datorite oxidaţiunei lichidelor întrebuinţate la imbalsamarea momiei, lichide bituminóse şi aromatisate. Aceste lichide au pătat simplamente stofa şi aceste pete au contururĭ stabilite şi de-o egală intensitate. Acésta este ceva cu totul deosebit de ceea ce se vede pe sudariul din Turin. Aşa este părerea d-lui Paul Vignon.

Esistă un alt esemplu şi încă şi mai curios póte, de imprimarea pe pânză a feţei unui cadavru.

In diua de 5 Maiŭ a. c. d-l I. Joubairle, controlor principal al contribuţiunilor directe din La Rochelle, a binevoit a-ne semnala următorul fapt:

„In articolul d-v., scriea corespondentul nostru, diceţĭ, că nu este cunoscut în sciinţă nicĭ un fenomen de felul acesta: ca o stofă sĕ se imprimeze sub emanaţiunile unui cadavru.

„Ei bine, cred, că vĕ va interesa comunicându-vĕ, ceea-ce am vĕdut eu producêndu-se în următórele împrejurărĭ:

„In luna Septemvrie 1871 séu 1872 — eu eram atuncĭ de 13 séu 14 anĭ — petreceam vacanţele la bunica mea, într'un mic colţ perdut din Berry. In Poulaines (Indre) muri, în urma unei bóle îndelungate, tînĕra nevastă a unui lăcătuş. Când corpul fù depus în cosciug, persónele presente constatară cu stupóre, că profilul repausatei se imprimase în colórea *rose pâle*. Eu par'că vĕd încă acéstă imagine pe pânza, care acoperia perina, unde era culcat capul cadavrului.

„D-l abbé Brona, parochul decan pe acel timp; d-l Dupuy, medicul care îngrijise pe bolnava şi a preparat — cum fac medicii dela ţéră — medicamentele administrate, au constatat fenomenul. Aceste două persóne nu mai sunt în viéţă; alţii însĕ vĕ pot certifica faptul. Familia tinerei femei a păstrat mai mulţĭ anĭ acéstă imagine misteriósă şi póte o va fi avênd şi astădĭ în posesiunea sa".

Observaţiunea este aşa-dér autentică. Este probabil, că se vor mai găsi acuma încă câte-va alte esemple. Un cadavru póte aşa-dér imprima urme pe pânză.

Insĕ, aicĭ, procesul chimic, ce dă loc imaginei, este diferit de acela, pe care ni l'a revelat d. Paul Vignon. In casul sudariului dela Turin, este o emanaţiune gazósă a cadavrului, care va zugrăvi, aşa dicênd, imaginea pe o pânză îmbibată de o materie sensibilă (aloe.) Aloe se înegresce sub acţiunea vaporilor amoniacalĭ. In casul citat, vaporul impresionant putea esista. Dér pânza? Nu era indusă nicĭ cu un fel de materie sensibilă? Prin ce reacţiune chimică s'a putut face impresiunea? Pânza séu bumbacul sĕ fie aşa-dér direct impresionabile vapórelor corpului în anumite condiţiunĭ fisice séu patologice? Orĭ, ca la museul Guimet, n'ar fi vorba de cât de pete unguent, séu de óre care substanţă colorantă? Evident, că nu s'ar puté da rĕspuns, fără a vedé pânza.

Reproducţiunea aceea a unui profil pe pânză nu este mai puţin interesantă. Din causa acésta o semnalăm. Păcat, că nu se póte studia de aprópe stofa şi imaginea, ce s'a produs, póte s'ar scóte vr'un nou şi util învĕţămênt din acéstă esaminare".

P. S. — Tot în cestiunea sudariului ne scrie un alt abonat, d-l Guilhomet:

„In imaginea, ce s'a dat daspre sudariu, n'ar trebui sĕ fie tangenţa celor două părţĭ ale capului: vîrful dinainte şi dindĕrĕt".

De sigur! Insĕ corespondentul nostru a luat simplamente o pată convexă drept contur al craniului. Aceste pete se repetă dela un capĕt al imaginei până la celălalt.

Trad. de *Delaleca*.

Literatură.

„*Meteor*", roman, de Vasile E. *Moldovanu*. Budapesta 1902. Tipografia Poporul Român. VI. Str. Vörösmarty 60 a. O broşură 8° mic. Preţul 1 coróna. Autorul romanului este un tînĕr student, care a dat dovedĭ de talent şi merită încuragiare.

ULTIME SCIRI.

Viena, 19 Iulie. Presenţa la Petersburg a ministrului Prinetti e considerată ca o confirmare a svonului că Ţarul şi Regele Victor Emanuel la intrevederea lor, vor fixa basele uneĭ înţelegerĭ între Italia şi dubla alianţă pentru menţinerea statu-quo-ului în Orient.

Viena, 16 Iunie. Guvernul bulgar după cum se anunţă din Sofia, e decis sĕ disolve comitetul macedonean în cas de disordine la frontieră dinspre Turcia.

Sosiţĭ în Braşov.

Pe diua de 16 Iulie 1902.

H. Pomul verde: D-na Fränkel, Brăila. Essigmann industriaş, Bucurescĭ. Altman profesor, Budapésta; Dumitrescu, şeful poliţiei, Predeal.

H. Europa: Heiss, judecător la tablă, Sibiiŭ; Deutsch, Pesta; Lob, Viena; Szametz, T. Becse; Burian, Viena; Szemes, Pesta; Dr. Tüdos, Öreg, Dobriţin; Breier, Viena; Tutosieviczky, Drohobycz; Drover, Londra; Caravia, comerciant, Corabia; Leiba, comerc. Cairo; Graaf, Hamburg.

H. Orient: Helda, Pojun, Chiţu, Teroş, Locot. Hristeescu, Bucurescĭ; Tincu, Craiova; Luaşcu, Iaşĭ.

H. Grand: Abend, Aîud; D-na Gyöngyösi, Kalnok; Veszpremi, Deva; Locot. de Czuko, Braşov.

H. Bucurescĭ: Baron de Magdeburg, general, Primavesi locot. Sibiiŭ; Dr Nagy, auditor militar Cluşiu; Barisch, Molnar, Wertheimer, Budapesta.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov,

se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Scrierĭ economice.

Manual complet de agricultură raţională, de Dr *George Maior*, profesor de agricultură la şcóla superióră dela Ferestrĕu şi la Seminarul Nifon Metropolitul din Bucurescĭ. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. *I Agrologia*, sĕu Agricultura generală. 34 cóle de tipar cu 217 figurĭ în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decisia Nr. 2078 din 1897. Costă *5 coróne*.

Vol. II. *Fitotechnia*, sĕu cultura specială a plantelor, 38 cóle de tipar cu 202 figurĭ în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă *8 coróne*.

Vol. III. *Zootechnia*, sĕu Cultura generală şi specială a vitelor cornute, dimpreună cu lânăria şi lăptăria, 49 cóle de tipar cu 225 figurĭ în text. Costă *8 coróne*.

Vol. IV. *Economia Rurală*, sĕu organisaţiunea şi administrarea moşiilor marĭ şi micĭ. Costă *8 coróne*.

Cartea d lui prof. Maior se deosebesce esenţial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba şi literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba nóstră, care tratéză tóte cestiunile cele mai marĭ ca şi pe cele micĭ privitóre la agricultura română din tóte ţĕrile locuite de Românĭ, pe basa progreselor actuale ale sciinţei şi technicei agricole moderne. Ea ia serios concurenţa cu cele mai bune lucrărĭ apărute până acum în limbile culte: germană, francesă, etc.

Cărţĭ pentru comercianţĭ

şi funcţionarĭ de bancă:

Introducere în contabilitate şi contabilitatea în partidă simplă, de *I. C. Panţu*. O carte bună pentru a învĕţa cu uşurinţă contabilitatea Paginĭ I—VIII +213. Preţul 2 cor. (+ 20 b. p.)

„Curs complet de corespondenţa comercială“ de *I. C. Panţu*. Conţine modele de circulare, scrisorĭ de informaţiunĭ, recomandaţiunĭ şi acreditive: scrisorĭ în comerciul cu mărfurĭ, comisiune şi espediţiune; cestiunĭ cambiale, afacerĭ cu efecte, monede, cupóne etc. Preţul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea duplă, de *I. C. Panţu*. Acéstă broşură conţine: *afacerile de credit cambial şi afacerile de bancă*. Preţul broş. 2 coróne (+ 10 banĭ porto).

Procent, Promil, Interese şi Teoria conturilor curente de *I. C. Panţu*. Arată calcularea intereselor pe anĭ, pe lunĭ şi pe ḑile într'un mod practic; sunt mai multe esemple esplicate amĕnunţit. Preţul 80 b. (+ 10 b. porto.)

Un capitol din Contabilitatea duplă de *I. C. Panţu*. Tractéză principiile contabilităţiĭ duple ilustrate cu diferite esemple. Preţul 1 cor. (+ 10 b. p.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 16 Iulie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	121.45
Renta de coróne ung. 4%	97.90
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	119.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	119.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.75
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.—
Impr. ung. cu premii	206.25
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	162.50
Renta de argint austr.	101.75
Renta de hârtie austr.	101.65
Renta de aur austr.	121.30
Losurĭ din 1860.	153.25
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16 02
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	708.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	680.—
Napoleondorĭ	19.06
Mărcĭ imperiale germane	117.10
London vista	239.80
Paris vista	95.32½
Rente austr. 4% de coróne	99.75
Note italiene	94.—

Cursul pieţei Braşov.

Din 17 Iulie n. 1902.

	Cump.	Vĕnd.
Bancnot rom.	18.90	18.94
Argint român.	18.80	18.88
Napoleond'orĭ.	19.04	19.07
Galbenĭ	11.20	10.30
Ruble Rusescĭ	2.54	—.—
Mărcĭ germane	117.25	—.—
Lire turcescĭ	21.40	21.50
Scris. fonc. Albina 5%	101.—	102.—

„ALBINA,“ institut de credit si de economii în Sibiiu.

Publicaţiune.

În sensul art. de lege XXXVI din anul 1876 §. 29.

1. Suma scrisurilor fonciare puse în circulaţiune cu ḑiua de 30 Iunie 1902 face . . . . cor. 4.925 500.—

2. Pretensiunile institutului de împrumut hipotecare, carĭ servesc de acoperirea acestor scrisurĭ fonciare sunt de . . . . cor. 5.105.431·10

3. Valórea hipotecelor luate de basă la susnumitele împrumuturĭ hipotecare este de . . . . . cor. 19.848.556·52

4. În sensul §. 97 din statute „fondul special“ penstru asigurarea scrisurilor fonciare e de . . . cor. 400.000.— acesta e îndus în cont separat şi plasat în efecte publice.

Sibiiu, în 14 Iulie 1902.

595.1—1 **Direcţiunea.**

103—1902
végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhirré teszi, hogy a brassói kir. járásbiróság 1901 évi V. III 211/1 számu végzése következtében, Puscariu József brassói ügyvéd által képviselt „Albina“ Takarék brassói czég felperes részére Römer Tamás és társai prázsmári lakosok alperesek ellen 440 kor. — követelés s jár. erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás utján alperestől lefoglalt és 1441 kor. — fillre becsült ingóságokra a kir. jbiróság 1902 ik évi V. 1053/1 számu végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna Prázsmár község hivatalos házánál hátrálékos 414 kor töke és jár. erejéig leendő megtartása határidőül **1902 évi julius hó 30 ik napjának délelőtt 11 órája** kitüzetik, a mikor a biróilag lefoglalt: lovak gazdasági szerek, sertések, butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet igérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégittetéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tünik, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél vagy irásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni a törvényes következmények terhe mellett el ne mulaszszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a biróság tábláján történt kifüggesztésért követő naptól számittatik.

Kelt Brassóban, 1902 évi julius hó 15 ik napján.

Kalman Gerő
kir. bir. vghjtó.

1—1.594.

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Maiŭ st. n. 1902.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·40 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·48 min. séra.
IV. Tr. acc. la órele 10·26 m. séra.

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Tren accel. la órele 5·15 m. dim.
III. Trenul mixt la órele 11·40 a. m.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).
V. Tr. mixt. la óra 6·— min. séra.

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5.19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad la óra 9.18, cu Ciuc) Szereda. la óra 10.46 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de per. la óra 3·15 m. p. m.

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (gar. Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 9·2 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 3·44 min. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·14 m. d. am.
IV. Trenul mixt la óra 9·42 m. séra.

Dela Braşov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óre 8·50 mim. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m. (are tură legăcu linia Tuşnad-Ciuc-Gyimes.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tren accel. la órele 5·7 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 8 dim.
III. Tr. accel. peste Cluşiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9·7 min séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m.
II. Trenul mixt. la óra 9·23 min. p. m.
III. Trenul pers., la óra 5.— m. p. m.
IV. Tren. de pers. la óra 7·49 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal).
V. Tren accel. la órele 10·14 m. séra.

Dela Kezdi-Oşorheiu la Braşov:

I. Trenul de persóne la óre 8.25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Sereda óra 3·20)
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5.17 dim.)
III. Trenul mixt, la óra 6·50 m. séra (are legătură dela Palanca la 8.54 dim.)

Dela Zĕrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·02 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 8·18 m. séra.

Dela Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·50 m. séra.
IV. Tren mixtla óra 10·5 m. séra.

A V I S.

Prenumeraţiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face şi reinoi şi când dela 1-ma şi 15 a fiă-careĭ lunĭ.

Domnii abonaţĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa ămurit şi sĕ arate şi posta ultimă. Administrat. „Gaz. Trans“.